

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
katedra hudební výchovy
Magdalény Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Posudek bakalářské práce oponent

Jméno studenta: Paulina Natalia Březinová

Název práce: Porovnání hudební složky Metody dobrého startu v české a polské verzi

Vedoucí práce: Mgr. Milena Kmentová, Ph.D.

Oponent práce: doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.

Kritéria hodnocení práce	Hodnocení (známky 1–4)
Formulace odborného záměru a stanovení cílů práce	1
Hloubka a správnost teoretické analýzy tématu	1
Využití praktických a uměleckých zkušeností	2
Odborný styl, pojmová a terminologická úroveň	2
Práce s prameny a literaturou, etika přejímání informací	1
Adekvátnost použitých metod	1
Kvalita interpretace výsledků výzkumu	1
Logická stavba a členění práce	1
Formální úprava a náležitosti práce	1
Stylistická a gramatická správnost	1
Vlastní přínos studenta	1
Využitelnost výsledků práce v teorii a v praxi	1

Dílčí připomínky a návrhy:

Metoda dobrého startu představuje, jak je důležitá hudba a pohyb v propojování smyslových analyzátorů v multidimenzionálním smyslu života dítěte. Kandidátka přibližuje, jaký má metoda význam pro osobnostní harmonizaci, pro relaxační a dechová cvičení aj. Kdybych měl poskytnout nějaký další návrh, tak bych doporučil vložit do textu teoretické pojednání o metodě z pohledu reflexní podstaty vnímání dítěte v procesu zvnitřňování (interiorizace) vnějších projevů pohybových i myšlenkových v různých intelektových činnostech. Tím by se tato problematika osvětlila i z pohledu obecné a hudební neurofyziologie. Jsem přesvědčen, že praktické vzory a hodnotící přístupy, jak je autorka uvedla, jsou velmi užitečné i pro zkvalitnění všeobecného hudebního vzdělávání v České republice. Navrhuji, aby byly uveřejněny jako inovace hudebního vzdělávání v některém z odborných časopisů.

Celkové posouzení práce a zdůvodnění výsledné známky:

Předložená bakalářská práce přibližuje Metodu dobrého startu, která celostně utváří psychický a motorický rozvoj dítěte a harmonizuje jeho strukturální a dynamické faktory osobnostního rozvoje. Tato metoda je důležitá i k odstraňování různých vývojových poruch, proto je pro dnešní dobu velmi aktuální. V této souvislosti P.N. Březinová využila i dlouhodobých výzkumů Mileny Kmentové. Z textu je zřejmé, jaký význam má propojení pohybu, hudby a řeči a nebo zpěvu a jak tato propojení významně rozvíjejí dětskou emoční a kognitivní inteligenci. Chtěl bych dodat, že dokonce v současné době už vznikají i nové vědní oblasti jako je například estetická neurofyziologie v hudebních činnostech. Metoda vznikala v Polsku, následně se dostala do České republiky. Studentka zodpovědně uskutečnila analýzu obou verzí.

V první části se autorka zabývá historií, inspiracemi a vývojem Metody dobrého startu a hodnotí myšlenky hlavních protagonistů. Představuje Martu Bogdanowicz jako hlavní tvůrkyni a propagátorku metody v Polsku. Uvedené informace jsou v českém prostředí poměrně neznámé. Této oblasti se odborně a metodicky věnuje například Milena Kmentová. Metoda M. Bogdanowicz byla ve svých začátcích zaměřena především na děti s dyslexií. Výsledky byly překvapivě pozitivní a došlo k jejímu širokospektrálnímu využívání v polských školách, například při nápravě čtení a psaní. Velké úspěchy metoda zaznamenala v předškolních zařízeních. Je potěšitelné, že se v činnostech uplatnily písně a básně. Studentka hodnotí i první učebnici Marty Bogdanowicz pro děti v mladším školním věku, didaktické materiály a nahrávky písní. Problematice polské metody a jejím variantám je věnován dostatečný argumentační prostor. Z něho mimo jiné vyplývá, že práce M. Bogdanowicz není pouze adaptací původně francouzské metody. Vzala si z ní jen inspiraci a adaptovala a dotvořila ji v polských podmínkách výchovy a vzdělávání.

Studentka si správně uvědomuje, že se v metodě odrážejí i tvůrčí myšlenky pedagogických reformátorů jako byli například J.A. Komenský, M. Montessori, É.J. Dalcroze, C. Orff, R. Steiner a další. Zaujala mě i podrobná struktura polské lekce pro děti. Kandidátka vyjadřuje vlastní odborné názory na prospěšnost daných metodik, zpěvníků a pracovních postupů. Pojednává zasvěceně o problematice vícesmyslového učení. Velmi pečlivě představuje tři varianty metody a programy MDS pro různá věková období a pro různé oblasti terapie a poznání. V každé z nich je možné vybírat z bohaté nabídky podle skutečných potřeb a intelektových vývojových dispozic dětí. Marta Bogdanowicz uskutečňovala prezentace v evropských zemích, mimo jiné i v České republice, kde motivovala další pedagogy k tomu, aby se zamysleli nad adaptací metody do českého prostředí.

Český charakter polské metody vystihuje dílo Jany Swierkoszové z roku 1998. Hlásí se k polské programové inspiraci a zároveň akcentuje osobnostní rozvoj v sociální, emoční, motivační a řečové oblasti a utváří pozornost a přirozenou kázeň dětí. V bakalářské práci jsou rozebírány a hodnoceny všechny zásadní metodické, programové, písňové a jiné materiály, které v České republice vyšly. Studentka je podrobně strukturálně analyzuje a zdůrazňuje jejich význam pro inovaci státního vzdělávání. Chtěl bych ji zvláště pochválit za kvalitní vypracování 4. kapitoly s názvem *Význam hudební složky a rytmu v MDS*. Autorka v ní pregnantně vystihuje velký význam písní a básní v rytmickém a v celkově hudebním rozvoji dítěte, který hamonizuje jeho emocionální a intelektovou osobnostní sféru, má vliv i na utváření jeho pozornosti, sociálního citění a další vývojové aspekty. V subkapitole 4.1. jsou rytmické fenomény podrobněji a kvalitně hodnoceny s akcentem na předškolní věk.

Praktickou část bakalářské práce tvoří výzkum, který porovnává hudební složky MDS v Polsku a v České republice. Popisuje problémové úseky MDS s důrazem na sladění rytmických složek s pohybem ve vztahu k tzv. grafickým vzorcům obou verzí. Autorka velmi zodpovědně analyzovala jednotlivé písně z hlediska jejich využití v pedagogické praxi. Pokládala si řadu konkrétních otázek při srovnávání české a polské adaptace metody. Výzkum soustředila na analýzu vzdělávacích prostředků jako jsou dětské písně, jejich grafické vzory. Využila k jejímu zpracování metodiku Mileny Kmentové, vedoucí své bakalářské práce. Autorka velmi kvalitně analyzovala hudební materiál (v kapitole 7.1). Příručku k polské MDS s názvem *Piosenki do rysowania* podrobila sledování z řady hledisek. Jako hodnotící kritéria si vybrala: věk dětí spojený s percepcí písní a jejich provedením, propojení elementů sluchového, pohybového a zrakově-pohybového, textový obsah písně, analýzu hudebního materiálu s vytčenými úkoly podle postupu Mileny Kmentové, tónový rozsah a tonalitu písní, hudební a textovou stavbu písní. Rozborové analýzy z výše uvedených hledisek zaznamenala detailně a kvalitně. Vyhodnocuje je v přehledných tabulkách. V následujících kapitolách pak bakalářka vyhodnotila písně z pohledu shody jejich rytmu s pohybem.

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
katedra hudební výchovy
Magdalény Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Opět byla ve svých hodnoceních přesná. Na základě výzkumu pomocí barevných hodnotících škál došla ke konstatování, že většina písní v polské MDS splňuje požadavky na sladění rytmu písně a pohybu a další kritéria. V bakalářské práci je dán dostatečný prostor pro konkrétní doporučení uvedených nahrávek v hodinách v Polsku.

V bakalářské práci je odpovídající část věnována také hodnocení výzkumu hudební složky české MDS, které již dříve uskutečnila Milena Kmentová, a srovnání české a polské verze metody v mnoha ohledech. Studentka vypisuje též řadu nedostatků v realizaci metody, zvláště v její české verzi, kdy písně mají svou rytmickou charakteristikou především podporovat uskutečňování tak zvaného grafického vzoru a bohužel ho příliš nepodporují. Studentka odpovídá i na otázku, proč tomu tak je. To je důležité zvláště pro hledání dalších možností, jak metodu inovovat v kolektivní spolupráci českých umělců a pedagogů, doplnit například písně doporučenou harmonizací, uvést je do tónin, ve kterých by je učitelky dokázaly zahrát apod.

V závěrečné kapitole se nacházejí odpovědi na položené výzkumné otázky. Vyplývá z nich, že polská verze lépe vyhovuje myšlenkovému zaměření metody a lépe plní pedagogické zadání. Kandidátka zjistila, že uvedeným cílům MDS lépe odpovídají autorsky koncipované písně než písně lidové. Pro inovaci metody by bylo také třeba redigovat tempo u mnoha písní, které neodpovídá rychlosti pohybu dětské ruky při kreslení grafického vzorce.

Positivně hodnotím skutečnost, že v předložené bakalářské práci došlo k analýze této metody v polském a v českém prostředí a do velké míry i ke zdůvodnění průkopnické a inovační práci Mileny Kmentové. Bakalářská práce, obsahuje 79 stran odborného textu, vychází z reprezentativní odborné literatury domácí a zahraniční a z internetových zdrojů. Její součástí je také 20 stran příloh, ve kterých oceňují zvláště pečlivě vytvořené tabulky se všestrannou analýzou písňového materiálu. Kvalifikační práce je kvalitní po stránkách gramatické, stylistické a citační kultury.

Doporučuji ji k obhajobě a rovněž k ocenění v rámci AGONu.

Otázky pro diskuzi:

1.

Přibližte MDS z pohledu reflexní podstaty vnímání například předškolního dítěte a to v procesu zvnitřňování (interiorizace) vnějších pohybových, emočních a myšlenkových projevů v rámci osobnostní harmonizace.

2.

Na základě analýzy uveďte doporučení, jak v hlavních rysech inovovat českou variantu MDS, aby se naplnily její hlavní cíle.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 28.12.2022

doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.
podpis oponenta